

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.016/2023/15.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Pataky Tibor ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperes neve (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Ruppert Ildikó ügyvéd (címe)

A per tárgya:

Kártérítés, sérelemdíj fizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 14.M.70.034/2020/100.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 14.M.70.034/2020/101.

R É S Z – É S K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett része tekintetében a sérelemdíjban marasztaló rendelkezését helybenhagyja.

Az elsőfokú bíróság ítéletének kártérítésben marasztaló rendelkezését az elsőfokú eljárás illetékre és perköltségre vonatkozó rendelkezéseire is kiterjedő hatállyal hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy az alperes a felperes 2019. június 11-i munkahelyi balesetével kapcsolatban felmerült kárának 75%-át köteles megtéríteni.

Kötelezi az alperest, hogy a részítélettel elbírált sérelemdíj tekintetében 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 131 000 (százharminc-egyezer) forint másodfokú részperköltséget.

A hatályon kívül helyezett kártérítési rendelkezéshez kapcsolódóan az alperes másodfokú részperköltségét 60 000 (hatvanezer) forintban állapítja meg.

A hatályon kívül helyezett rendelkezés fellebbezési eljárási illetéke 184 541 (száznolcvannégyezer-ötszáznegyvenegy) forint.

A rész- és közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az 1957-es születésű felperes hegesztő szakmunkás szakképesítéssel rendelkezik.

[2] A felperes 2008 óta az alperes részvételével működő (cégcsoport neve) cégcsoportba tartozó más munkáltatóknál rendszeresen külföldi munkát végzett hegesztőként.

[3] A felperes 2019. június 3-tól állt az alperes alkalmazásában határozatlan idejű munkaviszonyban, hegesztő munkakörben. A felperes személyi alapbérét a mindenkor

érvényes garantált bérminimumra utalással 195 000 forintban állapították meg. Az alperes ezen összeg után tett eleget a járulék fizetési kötelezettségének.

[4] Az alperes kiküldetési utasítása alapján a felperes 2019. június 3-tól 2021. június 2-ig tartó időszakra németországi munkavégzésre kiküldetést kapott. A külföldi munkavégzés során a felperes munkabér nettó 10 euró óradíjban került meghatározásra.

[5] A felperes 2019. június 2-án (tanú 1 neve)-vel, majd a hozzájuk csatlakozott (tanú 2 neve)-vel utazott a németországi munkavégzés helyére. A munkavégzés helyére történő megérkezéskor (tanú 3 neve), az alperes megbízottja várta őket, részükre német nyelven munkavédelmi oktatást tartott és körbe vezette őket a munkavégzés helyén. A felperes a munkavégzés során feladatát a német felettesüknek tartott személytől kapta meg. Munkavégzésük során tolmács vagy az alperes részéről magyar nyelven beszélő megbízott, irányító a munkavégzés helyén nem tartózkodott.

[6] A felperes hegesztő szakmunkás végzettsége alapján szakismeretébe tartozott a csővágás is. Darukezelői végzettséggel nem rendelkezett, ezen munkafolyamathoz szükséges orvosi alkalmassági vizsgálatban nem részesült, bár korábbi ismeretei alapján tudott darut kezelni és használta is, mint ahogy szakmai tapasztalattal ismerte a cső fedelének rögzítésre alkalmas más lehetőségeket is.

[7] Az alperes a németországi munkavégzés helyére kockázatértékelést nem készített, egyéni védőeszközöket teljeskörűen nem biztosított, munkavédelmi oktatása nem volt kellő részletezettségű.

[8] 2019. június 11-én a felperest az általa végzett munkavégzési folyamatban német felettese megszakította és a felperes értelmezése szerint arra utasította, hogy egy flexszel a nyomáspróbáról visszahozott más által már megkezdett műveletet folytatva mintegy 1000 mm átmérőjű, kb. 1 tonna tömegű Y alakú cső végéről a lezáró fedelet vágja le, azt is meghatározva, hogy a cső végétől visszafelé számítva milyen távolságban kezdje meg a vágást. A felperest nem tájékoztatták arról és nem is észlelte biztonságosan, hogy a cső egyszer már át lett fordítva és nagyobb részben már be lett vágva a fedél. A vágáshoz úgy kezdett hozzá, hogy ahhoz letérdepelt abban bízva, hogy az alsó rész még nincs átvágva. A levágandó fedelet sem daruval, sem más eszközzel nem támasztotta ki. A vágás közben a kb. 400 kg tömegű fedél a lábfejére esett, amelynek következtében üzemi balesetet szenvedett.

[9] A felperesnél a balesetből eredően jobb láb zúzódása, jobb IV-V. lábközépcsont törése, jobb sarokcsont, köbcsont, sajkcson, ékcsont törés, jobb lábszár repedezett sebe, rekesz szindróma, kiterjedt hátsó lágyrész defektus sérülés alakult ki. A baleset következtében a felperes műtéti beavatkozáson esett át, ennek során az elhalt részeket eltávolították, a lágyrészeket befedték, rögzítősínt helyeztek fel, a jobb lágyrész deffektusát a bal combból vett comblebeny felhasználásával fedték be. Ennek következtében a jobb lábháton egy 22x8 cm-es átmérőjű babérlevél alakú plasztika helye látható, amely előemelkedik, s amelytől a jobb láb magasabb és szélesebb kozmetikai károsodást eredményezett.

[10] A felperesnél a balesettel összefüggésben 27 %-os egészségkárosodás és 32 %-os munkaképesség-csökkenés került megállapításra.

[11] Sérülései gyógytartama hat hónap volt, amely időtartam alatt a fizikai munkákban segítségre szorult, önállóan közlekedni nem tudott, segédeszközt használt.

[12] A felperes önellátásra képes, azonban sok járással és guggolással járó tevékenységeket nehezebben tud végezni. Sérülései maradandó fogyatékosággal gyógyultak, a jobb boka mozgása kisfokban, a jobb alsó ugró ízület mozgása nagyfokban beszűkült, a jobb láb kiszélesedett, magasabb a bal oldalnál, emiatt hagyományos cipőt hordani nem tud.

[13] A felperes hegesztő szakmunkás munkakörben balesetéből eredő egészségkárosodása miatt jövőben munkát végezni nem képes, a plasztikai műtét lebonyolítása és a bal combon lévő 26 cm hosszúságú heg esztétikai károsodást eredményezett nála.

[14] A felperes a baleset bekövetkezte óta:

- 2019. június 11-től 2020. június 10-ig havi nettó 154 700 forint baleseti táppénzben,
- 2020. július 29-től 2020. december 31-ig havi nettó 78 495 forint rokkantsági ellátásban,
- 2021. január 1-től 2021. december 31-ig havi nettó 80 850 forint rokkantsági ellátásban,
- 2022. január 1-től 2022. május 17-ig havi nettó 86 435 forint rokkantsági ellátásban,
- 2022. május 18. napjától havi nettó 184 120 forint öregségi nyugdíj ellátásban részesült.

A felperes keresete az alperes ellenkérelme

[15] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2019. június hónapra 283 560 forint, 2019. július 1-től 2020. május 31-ig havi 481 176 forint, 2020. június hónapra 347 758 forint, 2020. júliusra 461 323 forint, 2020. augusztus 1-től 2020. december 31-ig havi 380 081 forint, 2021. január 1-től december 31-ig havi 377 373 forint, 2022. január 1-től április 30-ig havi 370 450 forint, 2022. május hónapra 315 212 forint, 2022. június 1-től havi 258 612 forint járadék, mint kártérítés és a lejárt összegek után középátlagos időponttól irányadó késedelmi kamata; továbbá 5 000 000 forint sérelemdíj és ezen összeg után 2019. július 12. napjától járó késedelmi kamata és perköltség megfizetésére.

[16] Kereseti kérelme jogalapjaként hivatkozott arra, hogy az alperes munkaviszonyával összefüggésben számára kárt okozott azzal, hogy olyan csővágási feladat elvégzésére utasította, amely nem tartozott a munkakörébe, ahhoz megfelelő képzettséggel

nem rendelkezett és nem biztosította számára a balesetmentes munkavégzés feltételeit, mivel nem biztosított láncos emelőt vagy fagerendát támasztó eszközként. Nem biztosított továbbá a megfelelő védőeszközt sem, illetve nem kapott megfelelő tájékoztatást arra, hogy a csőidomot már egy kollégája korábban átfordította. Ezen magatartásokkal megszegte a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 51. § (4) bekezdésében meghatározott kötelezettségét.

[17] Hivatkozott továbbá arra, hogy az alperesnél megtartott munkavédelmi oktatás nem volt érdemi, az az arról szóló irat aláírásában merült ki, magyar nyelvű tájékoztatást nem kapott.

[18] A kereseti követelés összecszerűsége körében hivatkozott arra, hogy ahogy korábban úgy a baleset bekövetkezésének hiányában a két év kiküldetési időtartam lejártát követően is megalapozottan feltételezhető, hogy Németországban dolgozott volna. Ennek alapján a jövedelempótló járadék összegét a németországi munkavégzés 10 eurós óradíjának alapulvételével a baleseti táppénz, a rokkantsági ellátás és az öregségi nyugdíj összegével csökkentett mértékben a nettó összegeket a személyi jövedelemadó 15 %-os mértékével átalakított bruttó összegben jelölte meg.

[19] Hivatkozott továbbá arra is, hogy az alperes megsértette a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiség jogát, emiatt maradandó fizikai és esztétikai sérüléseket szenvedett, amelynek kompenzációjaként tart igényt az 5 000 000 forint sérelemdíjra.

[20] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására, a felperes perköltségben történő marasztalására irányult. A kereseti követelést mind jogalapjában, mind összecszerűségében vitatta. Ez utóbbit annyiban, hogy álláspontja szerint a részére megállapítandó esetleges kártérítés vagy jövedelempótló járadék összegének meghatározásakor a németországi munkabért alapul venni nem lehet.

[21] Védekezése szerint a felperes az alperes részvételével működő (cégcsoport neve)-nél ugyanezen munkakörben, ugyanezen feladatokat látta el Németországban több alkalommal is, így a felperes a balesettel érintett munkafolyamatot pontosan ismerte, azt nem először végezte, tisztában volt a munkafolyamat helyes elvégzésének módjával. A munkavégzés helyén a munkafolyamat elvégzéséhez szükséges eszközök megfelelően biztosítva voltak. A felperes a cégcsoportban nyolc alkalommal részesült munka- és tűzvédelmi oktatásban, mint ahogy a perrel érintett munkakezdést megelőzően is részesült abban, amely oktatást (tanú 3 neve) tolmácsolt számára. Az erről készült okirat alapján különös jelentősége van a nagyméretű tárgyak hegesztési és hozzátartozó vágási munkák pontos lefolytatásának, amely szóban kiegészítésre került azzal, hogy minden munkafolyamatnál emelő vagy támaszték használata szükséges. Kifejezetten felhívták a munkavállalók figyelmét a munka megkezdésekor a daruval történő rögzítésre, amelyet a felperes korábban nem mulasztott el.

[22] Az a tény, hogy a cső el van vágva különösebb szakértelmet nem igénylő módon megállapítható, azt a felperes pontosan tudta, ha betartotta volna a munkabiztonsági utasításokat és ha használta volna a darut a baleset elkerülhető lett volna. Különös tekintettel arra is, hogy korábbi napokon még munkatársaival együtt megfelelő rögzítést alkalmazott.

Álláspontja szerint a felperes korábbi ismereteit, a korábbi munkavédelmi utasításokat, a helyszínen kapott munkavédelmi utasítást és külön felhívásokat is figyelmen kívül hagyva nem vette figyelembe az adott munkaterületen a mások által vagy másokkal együtt végzett ugyanilyen jellegű munkák elvégzéséből eredő tapasztalatokat. A baleset bekövetkezéséért kizárólag a felperes szándékos mulasztása tehető felelőssé figyelemmel arra, hogy a munkaszerződésben rögzített kötelezettségeinek nem tett eleget a munkavállaló által elvégzett munkafolyamat vonatkozásában.

[23] Hivatkozott arra is, hogy a felperes jogosult lett volna a munkavégzést megtagadni, vagy bizonytalanság esetén a jelenlévő munkavezetőnek kérdést feltenni. Ennek kapcsán vitatta azt is, hogy a felperes a német nyelvet ne értené megfelelően. Álláspontja szerint a bekövetkezett kár a károkozás idején nem volt előre látható, továbbá hivatkozott arra is, hogy nem köteles megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság ítélete és jogi indokai

[24] Az elsőfokú bíróság 100. sorszám alatti ítéletében – amelyet 105. sorszám alatt kiegészített – kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 9 461 779 forint kártérítést, és ezen összegből:

- 180 750 forint után 2019. július 11-től,
- 3 374 250 forint után 2019. december 15-től,
- 239 909 forint után 2020. július 11-től,
- 300 862 forint után 2020. augusztus 11-től,
- 1 239 395 forint után 2020. október 16-tól,
- 2 953 344 forint után 2021. július 1-től,
- 967 696 forint után 2022. március 1-től,
- 205 573 forint után 2022. június 11-től a kifizetésig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot azzal, hogy 2022. november 10. napjától a veszélyhelyzet ideje alatt a késedelmi kamat mértéke a 25%-ot nem haladhatja meg, valamint

1 180 200 forint kártérítést, és ebből 168 600 forintonként 2022. július 11-től, 2022. augusztus 11-től, 2022. szeptember 11-től, 2022. október 11-től, 2022. november 11-től, 2022. december 11-től a kifizetésig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot azzal, hogy 2022. november 10. napjától a veszélyhelyzet ideje alatt a késedelmi kamat mértéke a 25%-ot nem haladhatja meg, továbbá 2023. január és 2023. január 1-től minden hónap 15. napjáig előre esedékesen havonta 168 600 forint járadékot, valamint

1 500 000 forint sérelemdíjat és 129 196 forint perköltséget.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak 650 700 forint eljárási illetéket, valamint a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalának 496 470 és 85 661 forint állam által előlegezett költséget. Megállapította, hogy le nem rótt 216 900 forint eljárási illeték és 165 490, valamint 28 554 forint állam által előlegezett költség az állam terhén marad.

[25] Ítélete indoklásában rögzítette, hogy a hegesztő munkakörben alkalmazott felperes 2019. június 11. napján németországi munkavégzése során bekövetkezett balesete munkaviszonyával összefüggésben következett be, amely üzemi balesetnek minősül.

[26] Ezen üzemi balesetből eredő egészségkárosodása 27 %, míg munkaképesség csökkenése 32 %. Ezt követően sok járással és guggolással járó tevékenységet végezni nem tudott. Önellátásra képes lett, azonban a hat hónap gyógytartam alatt fizikai munkák elvégzése terén segítségre szorult, önállóan közlekedni nem tudott, segédeszközt használt, hegesztő szakmunkás végzettségének megfelelő munkakörben a balesetből eredő egészségkárosodása miatt a jövőben nem lesz képes munkát végezni.

[27] A felperes balesetből eredő kártérítési igényének elbírálása körében az alperes kimentéses védekezése kapcsán elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a baleset kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartására volt-e visszavezethető. Az Mt. 51. § (4) bekezdését; a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 2. § (2)-(3) bekezdéseit, 21. § (1)-(2) bekezdéseit, 21. § (1)-(2) bekezdéseit, 40. § (1)-(2) bekezdéseit, 55. § (1) bekezdés a) pontját és 87. § 11. pontját; az emelőgép biztonsági szabályzatról 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet 6.1-6.4. pontját, valamint a munkáltatónak a munkavállaló egészségi állapotában bekövetkező károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. KMK vélemény (a továbbiakban: 1/2018. KMK vélemény) rendelkezéseit felhívva rögzítette, hogy a biztonságos munkavégzés módját a munkáltató határozza meg, ezért nem foghat helyt az az alperesi védekezés, amely szerint a felperesnek kizárólag korábbi ismereteire támaszkodva megfelelő szakmai önállósággal kellett volna az adott munkafolyamat biztonságos elvégzésének módját megválasztania, mivel az alperes nem bizonyította sikerrel, hogy munkavédelmi kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tett. Ennek körében rögzítette, a perben lefolytatott bizonyítási eljárás, így különösen a beszerzett igazságügyi munkabiztonsági szakértő véleménye alapján a felperes szakmunkás végzettséggel rendelkezett, amely alapján szakismereteibe a csővágás is beletartozott. A hegesztéshez kapott megfelelő oktatás azonban nem terjedt ki a perbeli cső darabolásra és az emelőgép kezelésre.

[28] A munkafeladat kiadásakor magyar nyelvű művezető nem volt jelen, ezért nem tekintette relevánsnak az alperes azt vitató nyilatkozatát, hogy a felperes értette a német nyelvet.

[29] A veszélyes munkahely üzemeltetése írásbeli elrendelésének dokumentálása nem történt meg az alperes részéről, magyar és német munkavállalók munkavégzésének összehangolására vonatkozó dokumentum sem volt megtalálható.

[30] Az alperes nem végzett a perbeli munkahelyre kockázatértékelést, továbbá a másik munkahelyre vonatkozó kockázati értékelés a felperes által végzett csővágás veszélyeivel, a munkavégzés körülményeivel, az azzal összefüggő veszélyek figyelembevételével, a megfelelő munkaeszközök biztosításával, a szükséges védőeszközök pontosításával nem foglalkozik.

[31] Megállapította továbbá, hogy az alperes nem tett eleget az egyéni védőeszköz biztosításának és használatuk módjával kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének.

[32] Mindezek összességében azt eredményezték, hogy az alperes nem tudta eredménnyel bizonyítani, hogy a baleset bekövetkeztét kizárólag a felperes elháríthatatlan, szabályszegő magatartása idézte elő, hiszen a maga a munkáltató sem tett meg mindent annak érdekében, hogy a biztonságos munkafeltételeit biztosítsa. Nem tárta fel a munkavégzéssel kapcsolatos kockázatokat, a velük szembeni szükséges intézkedéseket nem tette meg, a felperest teljeskörűen nem oktatta ki a munkavégzés feltételeiről, a darukezeléshez szükséges orvosi alkalmassági vizsgálatot nem végeztette el és az ahhoz szükséges speciális ismeretekre a felperest nem oktatta ki.

[33] Tekintettel arra, hogy a munkáltató nem bizonyította, hogy az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek eleget tett, így a mentesülés körében nem hivatkozhat arra sem, hogy a felperes nem tagadta meg a munkavégzésre utasítás végrehajtásának teljesítését.

[34] Megállapította továbbá, hogy a felperessel senki nem közölte, hogy a balesettel érintett idom már át lett fordítva, így azt térdelő helyzetből kezdte el vágni, a balesethez vezető okként pedig az került megállapításra, hogy a fedél nem került rögzítésre.

[35] Megállapította továbbá, hogy a felperes megfelelő ismerettel rendelkezett a munkafolyamat szabályszerű elvégzéséről, alaptalannak találta azon hivatkozását, hogy az alperes olyan munkavégzésre utasította, amely nem tartozott a munkaköri feladatához, annak ellenére sem, hogy munkaköri leírása ezt kifejezetten nem tartalmazta.

[36] Rögzítette továbbá, hogy a felperesi csővágáshoz nem megfelelő védőszemüveget, hanem pajzsot használt, ugyanakkor rögzítette azt is, hogy nem merült fel adat arra vonatkozólag, hogy az alperes képviselője vagy a német művezető ellenőrizte volna a szükséges egyéni védőeszköz rendelkezésre állását, annak felperes általi használatát és

ennek hiányában eltiltotta-e a konkrét munkavégzés folyamatától, mint ahogy arra vonatkozólag sem merült fel adat, hogy a csővágáshoz kifejezetten megfelelő védőszemüveget az alperes biztosította volna.

[37] A felperes vétkes közrehatását a baleset bekövetkeztében abban állapította meg, hogy a hegesztő ismeretekhez hozzátartoznak a csővágási ismeretek is. Rögzítette ugyanakkor, hogy a felperestől a vágási munka megkezdését megelőző rögzítés megfelelő magyar nyelvű tájékoztatás hiányában nem volt elvárható.

[38] Eseti bírósági döntésekre hivatkozással megállapította, hogy a felperes az általános élettapasztalatot és hegesztés szakismereteit is figyelmen kívül hagyva térdelő helyzetben kezdte meg a balesetet eredményező munkafolyamat elvégzését, úgy hogy a levágandó fedél nem volt biztosítva.

[39] Az alperesi mulasztásokat, valamint a felperes ezen térdelő pozícióban történő munkavégzését összességében értékelve az alperesre terhesebb 75-25 %-os kármegosztásnak tartott indokoltnak.

[40] A követelésösszegszerűségének meghatározásakor figyelembe vette a felperes által igénybe vett társadalombiztosítási ellátásokat, így a baleseti táppénz, a rokkantsági ellátás, majd az öregségi nyugellátás összegét is, amelyekkel csökkentette a kereseti követelés összegét. Megállapította továbbá, hogy a felperes a kétéves kiküldetés alatt nettó 10 euró óradíjban részesült volna, ennek forintba történő átszámítása alapján marasztalta az alperest. Rögzítette továbbá azt is, hogy a felperes huzamosabb ideje külföldön végzett munkát, az alperestől pedig a perrel érintett jogviszonyban rendszeresen nettó 10 euró óradíj alapján számított jövedelme származott, azt cáfoló peradat nem merült fel, hogy a továbbiakban külföldi munkavégzésre nem lett volna lehetősége, vagy a kétéves kiküldetés bizonyosan meghiúsult volna.

[41] A sérelemdíjösszegszerűsége körében megállapította, hogy az alperes a balesettel összefüggésben megsértette a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát.

[42] A sérelemdíjösszegszerű mértékének meghatározásakor csökkentő tényezőként értékelte a felperes 62 éves életkorát, a baleset bekövetkeztében történő közrehatását és a részére megítélt jövedelemkiesésből eredő egyösszegű és járadék formájú kártérítést kompenzáló tényezőket, továbbá azt, hogy a balesetből eredően munkakörében már munkát nem tud végezni. Növelő tényezőként értékelte azt a körülményt, hogy az alperes a magyarországi alpbér után fizette a nyugdíjjárulékot és hegesztő szakmájában jövedelemszerzési lehetőségének balesetből eredő elvesztése miatt már jelentősebb megtakarítása nem származhat, továbbá, hogy mindennapi életében hat hónapig segísre szorult, önállóan közlekedni nem tudott, segédeszközt használt, fizikai és esztétikai sérülései maradandóak, speciális cipőt kell hordania.

[43] Mindezek alapján a kereseti kérelemtől eltérően 1 500 000 forint összegben találta megalapozottnak a felperes sérelemdíj iránti igényét.

[44] A perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség arányában határozott.

Az alperes fellebbezése és felperes fellebbezési ellenkérelme

[45] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása és a kereseti kérelem elutasítása, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében. Kérte továbbá a felperes első- és másodfokú perköltségben történő marasztalását is, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján kérte megállapítani.

[46] Fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a felperes elsődleges állítása szerint a baleset bekövetkeztekor nem volt tudomása arról, hogy a balesettel érintett egy tonna tömegű Y alakú cső vágását már korábban megkezdtek, később azonban azt állította, hogy részletes tájékoztatást kapott arról, hogy a fedél átvágása megtörtént, pontosan közölték vele, hogy a vágást milyen módon kell tovább folytatni.

[47] Az adott munkafeladat a felperes végzettségének megfelelő volt, amelyet előzetesen felmért, a munkamenetet végig gondolta és maga is kijelentette, hogy a tevékenység elvégzését megtagadja, azonban utóbb nem adta indokát annak, hogy miért végezte el az adott veszélyesnek ítélt munkafolyamatot. Utalt arra, hogy az álláspontja szerint veszélyes munkautasítást azért nem tagadta meg, mert akkor nyilatkozata alapján nem tudott volna mivel hazajönni.

[48] A felperes az adott munkafolyamatot szakképzettségénél fogva számtalan esetben elvégezte, munkavégzés során acélbetétes bakancsot viselt, azonban testhelyzete szabálytalan volt. Álláspontja szerint a baleset azért következett be, mert az alperes nem élt a munkafolyamat megtagadási jogával, továbbá szabálytalan testhelyzetet vett fel, amely végül a baleset bekövetkeztéhez vezetett. Ez pedig a munkafolyamat helyes elvégzése esetén egyértelműen elkerülhető lett volna.

[49] Hivatkozott arra, hogy a felperes rendszeresen végzett németországi kiküldetésben munkát, szakmájában megfelelő gyakorlattal rendelkezett, megfelelő tapasztalata volt a perbeli munkafolyamat elvégzésére, állítása szerint német nyelven beszél, a szakmai utasításokat pontosan értette. Korábbi munkavégzése során pontosan tisztában volt a munka helyes elvégzésének körülményeivel és a vágáshoz szükséges eszközök használatával is. Ezen a munkafolyamat biztosítására alkalmas eszközök a helyszínen rendelkezésre álltak. A felperes nyilatkozata alapján többször részesült darukezelői oktatásban, így a konkrét munkahelyen ezen oktatás elmaradásának álláspontja szerint azért nincs jelentősége, mert a munkahelyen ilyen eszközt nem használt. Utalt továbbá a munkavédelmi oktatáson első alkalommal történő géphasználatra vonatkozó előírásra.

[50] Álláspontja szerint a perben nem került megfelelő módon tisztázásra, hogy az ún. láncos emelő darunak minősül-e vagy sem.

[51] Egyebekben a felperes által sem vitatottan ismerte a vágóeszköz használatának helyes módját, amelyet maga is többször használt.

[52] A védőfelszerelés kapcsán hivatkozott arra, hogy a felperes maga sem vonta kétségbe, hogy saját védőeszközt vitt a munkaterületre, saját hegesztő pajzsot használt, amely nemcsak szakszerűtlen magatartás volt, de kifejezetten korlátozta is a látóterét.

[53] Ezt követően vizsgálta, hogy megelőzhető lett volna a baleset a felperes magatartásának hiányában, e körben pedig arra hivatkozott, hogy a munka megtagadásával, az átadott egyéni védőeszköz rendeltetésszerű használatával és a munkafeladat nem térdelő helyzetben történő elvégzésével a baleset megelőzhető lett volna, míg a munkáltató részéről az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított hiányosságok megléte sem eredményezhették volna a baleset elkerülését. Ebben a körben hivatkozott az Mvtv. 54. §, 55. § rendelkezésére is.

[54] Vitatta, hogy kockázatértékeléssel a konkrét munkavégzés helyszínére kellene rendelkeznie, e körben előadta, hogy a gazdálkodó szervezet megfelelő kockázatértékeléssel rendelkezett.

[55] Vitatta, hogy a darukezelésre vonatkozó szakértői megállapítás figyelembe vehető, tekintettel arra, hogy a felperes nem került felhívásra darukezelésre. Éppen ezzel ellenkezőleg nem daru, hanem emelőgép használatáról kell a jelen perbeli esetben beszélni.

[56] Vitatta, hogy a perbeli szakértői vélemény az ítélet alapjául szolgálhatott, e körben utalt arra, hogy az több okból sem objektív és a perbeli kérdések eldöntésére alkalmatlan. Utalt a szakvélemény 3. oldalán a szakmák közötti különbözőség elemzése körében tett hivatkozásra, amely alapján más szakértő bevonása lett volna szükséges. A balesetvédelmi oktatás megtörténte az alperes álláspontja szerint a bíróság feladata lett volna és azt a szakértői véleménnyel szemben a bíróság megállapíthatónak találta, mint ahogy azt is, hogy az nemcsak német, hanem magyar nyelven is megvalósult. Vitatta, hogy a perben jelentősége lenne az emelőgép kezelésére vonatkozó kérdésnek, tekintettel arra, hogy a baleset nem függ össze az emelőgép használatával, amely azonban a helyszínen rendelkezésre állt, azt azonban a felperes nem használta.

[57] A munkavállaló munkautasítás megértése körében kifejtett elemzése körében rámutatott, hogy a felperes e körben ellentmondásos nyilatkozatokat tett, utóbb már maga hivatkozott arra, hogy volt módja mérlegelni az adott munkafázis elvégzését és korábbi ismerete alapján tudta, hogy a csőfedelelet ki kell támasztani. Álláspontja szerint azon munkaszervezési nehézségre tekintettel, hogy egyidejűleg több helyiségben, több műhelycsarnokban folyt a munka, lehetetlen megkövetelni azt, hogy minden munkavállaló mellett teljes munkaidőben magyar munkavezető álljon. Ennek kapcsán az oktatás kifejezetten felhívta a figyelmet, hogy az egyes feladatok elvégzése előtt forduljanak a munkavezetőkhez, amelynek ismerete ellenére a felperes ezen kötelezettségének nem tett eleget. Saját döntése alapján a korábban aggályosnak ítélt munkafolyamatot végül önállóan

végezett el, mint ahogy eddigi gyakorlatával és a józan ész szabályaival is szembe menve lábát egy eldőlni készülő több száz kilós csődarab elé tette.

[58] Részletesen idézte (tanú 2 neve), (tanú 4 neve), (tanú 1 neve) tanúvallomásában előadottakat, amelyeket álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete meghozatala során nem értékelt megfelelően.

[59] A követelés összegszerűsége körében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság elszámolása nem felel meg a 883/2004/EK és a 987/2009/EK rendelet szabályainak. A felperes a munkabalesetet követő 365 napos időtartamra 100 %-os baleseti táppénzben részesült, így ezen időszakra jövedelemkiesése nem állapítható meg. Az ezen időszakra kapott 165 750 forint a magyarországi bruttó munkabére járadékokkal csökkentett összegének feleltethető meg. A baleseti táppénz összegét nem a munkáltató állapította meg, erre ráhatással nem rendelkezett. Azzal szemben jogorvoslatot nem vett igénybe. Utalt arra, hogy a hivatkozott EK rendeletek alapján a kiküldetés időtartama maximálisan 24 hónap lehetett, amelynek időtartama alatt a társadalombiztosítási kötelezettségeket a küldő tagállam jogszabálya szerint kellett a munkáltatónak teljesítenie. Ezen összeg figyelembe vételével kell a később fizetendő havi rendes összegű járadékot is megállapítani. Álláspontja szerint tehát nem lehet figyelembe venni a németországi munkavégzéssel elért jövedelmet a jövedelemkiesés összegének meghatározásakor. Utalt a továbbiakban arra is, hogy a kiküldetés időtartama a táppénz folyósításának időtartama alatt szünetel, annak végső határideje 24 hónap lenne, amely alapján nem lehet határozatlan időtartamra kiszámolni a jövedelempótló járadék összegét. Utalt továbbá arra is, hogy a munkaszerződés alapján a kiküldetést a munkáltató egyoldalú nyilatkozattal bármikor megszakíthatta volna, mint ahogy a keresőképtelenség időtartamára kiküldetéssel összefüggő díjazásra nem volt jogosult. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt a tényt, hogy a felperes Magyarországra történő visszatéréseivel a Kormányhivatal egészségbiztosítási szerve 2019. július 10. napjával hatálytalanította a kiküldetéshez szükséges igazolást a fenti EK rendelet alapján. Ezen naptól kezdődően a magyar TB rendszer hatálya alá helyezkedett vissza, amely hatósági határozatokon alapul.

[60] Mindezek alapján álláspontja szerint a felperes részére fizetendő kártérítés összegek alapjának meghatározásakor kizárólag a magyarországi jövedelmét lehet figyelembe venni.

[61] Utalt továbbá arra is, hogy a munkaviszony 2020. július 28. napjával történő megszüntetésére kifejezetten a felperes kérésére került sor annak érdekében, hogy a rokkantsági ellátást igénybe tudja venni. A munkáltató a felperes kérésének hiányában munkaviszonyát nem kívánta megszüntetni. Azt a felperes maga kezdeményezte, valójában tehát nem kívánt más munkakörben az alperesnél munkát vállalni, annak ellenére, hogy állapota szerint akár tovább foglalkoztatására is lett volna mód. A felperes ezen intézkedését és nyilatkozatát, illetve annak tényleges jogi tartalmát és valóságos személyi hátterét az elsőfokú bíróság nem tárta fel és ezen nyilatkozatát nem értékelte megfelelően.

[62] A fentiekén túl a 10 eurós óradíjjal történő elszámolás azért sem megalapozható, mert a munkáltató élhetett volna a felperes visszahívásával, azt pedig a felperes semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá, hogy hosszabb időre, más cég, hasonló összegű

kiküldetési díjat ajánlott volna fel számára. Utalt továbbá arra is, hogy a felperest a baleset 62 éves korában, közel a nyugdíjkorhatárhoz érte, az orvosi iratok alátámasztják azt, hogy ebben a korban alapbetegségénél fogva sem feltétlenül volt biztosított számára, hogy hasonló munkakörben el tudna helyezkedni, amellyel szemben a felperes bizonyítékot nem csatolt, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

[63] A kártérítési felelősség körében kitért arra, hogy a munkáltatónak nem kellett azzal számolnia, hogy egy sokéves tapasztalattal és hegesztő szakmában jártas munkavállaló a szakma szabályainak megsértésével saját magának kárt okoz, térdelő mozdulattal lábát a csőidom elé helyezi, amely pillanatnyi mozdulat lévén a munkáltató részéről elháríthatatlan magatartás volt. A felperes lábán lévő acélbetétes bakancs pedig nem volt alkalmas a súly megtartására, amely a munkavállaló számára szintén ismert volt. Az adott munkafolyamatot a munkavállaló maga is veszélyesnek ítélte meg, sok éves tapasztalata alapján előre számolt mozdulatának és helytelen testtartásának következményeivel, amelyeket felmérve ennek ellenére a szándékosság határait súrolva minden eddigi tapasztalatával ellentétesen végezte el a munkafolyamatot.

[64] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének megállapításánál nem vette kellő súllyal figyelembe a szakma szabályainak megsértését, korábbi gyakorlatának és tapasztalatának saját maga által történő teljes felülírását, amely a baleset bekövetkeztéhez vezetett. Ebben a tekintetben a munkavállaló vonatkozásában a felróhatóság aránya még akkor is súlyozottan vizsgálándó, ha egyébként a munkáltatónak objektív felelőssége áll fenn.

[65] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására, az alperes másodfokú perkoltsághoz történő marasztalására irányult, amelynek mértékét a 32/2003. IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján bruttó 335 822 forint áfa-val növelt összegben jelölt meg.

[66] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, abból helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetései helytállóak. Az alperes fellebbezésében írt hivatkozásai nem alkalmasak az elsőfokú ítélet jogszabálysértő megállapításának alátámasztására. Az irányadó jogszabályi rendelkezések alapján a biztonságos munkavégzés feltételeit a munkáltatónak kell meghatározni, kizárólag a felperes korábbi ismeretei, megfelelő szakmai önállósága, az adott munkafolyamat biztonságos elvégzés módjának megválasztása azért nem szolgálhat a munkáltató kimentéséül, mert nem bizonyította a munkavédelmi kötelezettségeinek történő maradéktalan elégtételt, így e körben a magyar művezető vagy tolmács alkalmazását, mint ahogy a biztonságos csővágás elvégzésének módjára történő megfelelő oktatást, a darukezelés, valamint a magyar és német munkavállalók tevékenységének összehangolására, a veszélyforrások megismertetési kötelezettségére, egyéni védőeszközök rendeltetésszerű biztosítására és használatára vonatkozó oktatás, a veszélyforrások elleni védekezés módjának megállapítására vonatkozó kötelezettség, a kockázatértékelési kötelezettség, az emelőgép kezelésére vonatkozó oktatási kötelezettség teljesítését.

[67] A perben kirendelt szakértői vélemény alapján a perbeli balesetért az alperes felelőssége fennáll, nem állapítható meg olyan körülmény, amely a felelősség alóli

mentesítést megalapozottá tenné, e körben az elsőfokú bíróság által megállapított kármegosztás arányát is elfogadta.

[68] Az alperes mulasztása körében utalt az igazságügyi szakértői vélemény 13., 14., 21., 26. és 34. oldalán tett megállapításokra.

[69] Álláspontja szerint az alperes által hivatkozott uniós jogszabályok, amelyekre az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott az alperes mentesülését nem alapozzák meg. Tekintettel arra, hogy a perbeli munkavégzés helyére vonatkozólag az alperes nem rendelkezett kockázatértékeléssel, így a lehetséges károkat saját mulasztása miatt nem látta előre, előadta továbbá, hogy az összecszerűséget az elsőfokú eljárás során csupán a jogalap hiánya miatt vitatta, a kereseti kérelem összecszerűségét tételesen vitató nyilatkozatot nem tett, így ez álláspontja szerint az ellenkérelem megváltoztatásának minősül, amelynek a másodfokú eljárásban nincs helye.

[70] Az ítéltábla anyagi pervezetését követően a felperes úgy nyilatkozott, hogy az alperessel fennálló munkaviszonyát nem kívánta megszüntetni, erre pusztán azért került sor az alperes részéről rendes felmondás keretében, hogy a balesetet követően a baleset miatt megillető társadalombiztosítási ellátásokat igénybe tudja venni, ezáltal tegyen eleget a kárenyhítési kötelezettségének figyelemmel arra, hogy a baleset előtti munkakörét nem tudta ellátni.

[71] A balesetet megelőzően kötött határozatlan idejű munkaszerződést az alperessel nem kívánt volna nyugdíjat igénybe venni, ha a baleset nem következett volna be, mint ahogy ennek hiányában a munkaviszony megszüntetésére sem került sor. Csatolta a munkaviszony rendes felmondásáról szóló okiratot.

[72] Egyebekben hivatkozott arra, hogy Németországban több alkalommal végzett munkát az alperes, az alperesi csoport munkavállalójaként, amelyből alappal lehet következtetni arra, hogy a két esztendő németországi kirendelés után is számíthatott volna németországi munkákra. Utalt azon jogirodalmi álláspontra, hogy a nyugdíjkorhatár elérése a jövedelempótló járadék végpontjának csak akkor tekinthető, ha kétséget kizáróan igazolt, hogy a károsult az adott üzletág foglalkozása, konkrét élethelyzete folytán nem fog tovább dolgozni, vita esetén ezt pedig a károkozónak kell bizonyítania. Kizárólag a baleset bekövetkezése miatt került sor a munkaviszony megszűnésére, ennek hiányában nem ment volna nyugdíjba, ennek is csak a kárenyhítési kötelezettségnek való elégtétel körében volt szerepe. Álláspontja szerint a nyugdíjkorhatár elérésének, mint a jövedelempótló járadék végpontjának bekövetkeztét az alperesnek kell bizonyítania. Jogviszonya megszüntetésével kapcsolatosan azért nem élt jogorvoslattal, mert ez teremtette meg a lehetőségét annak, hogy a szükséges ellátást igénybe vegye.

[73] Az alperes észrevételében előadta, hogy a kiküldetés időtartama 2021. június 6. napig terjedt volna, azonban a munkáltatót a kiküldetés megszakítása és annak visszavonása joga bármikor megillette, a kiküldetési utasítás alapján. Megismételte azon hivatkozását, hogy a felperes előadása alapján korábban is végzett Németországban munkát, a kommunikációhoz szükséges nyelvtudással rendelkezett, egyebekben pedig a munkaszerződésben foglalt azon kötelezettségét is megszegte miszerint nem az alperesi munkáltató által kijelölt

munkaszervezettől fogadott el utasítást. A felperes pontos tudatában volt annak, hogy kiküldetése időtartama kb. 3-4 hónapos lesz, egyebekben pedig az alperes konkrét munkavégzési folyamata 2019. július 24. napján lezárult, azaz legkésőbb ezen időpontban megszűnt volna a felperes németországi munkavégzése. Egyebekben a kiküldetés időtartama maximum 24 hónap lehetett volna.

[74] Utólagos bizonyítás keretében csatolta a felek közötti üzenetváltásokat, amely alapján a felperes a részére történő közös megegyezéssel történő munkaviszony megszüntetést, az annak 5. pontjában szereplő joglemondó nyilatkozatra tekintettel nem fogadta el, az alperes pedig kizárólag a felperes érdekében eljárva szüntette meg munkaviszonyát rendes felmondással annak érdekében, hogy a szükséges ellátásokat igénybe tudja venni.

Az ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[75] A fellebbezés részben alapos.

[76] A Pp. 370. §-a szabályozza a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátait. E rendelkezés (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolhatja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Ez azt jelenti, hogy a 371. § (1) bekezdésében foglaltak miatt korlátnak minősül – egyebek mellett – hogy a fellebbező milyen konkrét döntést kér a másodfokú bíróságtól tekintetben, hogy az mennyiben változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét és ezt milyen okból tegye, továbbá, hogy a fellebbező milyen anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést jelöl meg fellebbezése alapjául. Azzal tehát, hogy a fellebbező milyen határozott kérelmet és milyen indokkal ad elő, egyúttal kijelöli a másodfokú bíróságtól kért felülbírálat tárgyát és körét. Emellett lényeges korlátot jelent az is, hogy a Pp. 369. §-a meghatározza, a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható.

[77] Az alperes fellebbezésében a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört nem jelölte meg. Szabad szöveges indokolása alapján az ítélet megváltoztatása iránti kérelmében az elsőfokú bíróság tényállás megállapítását [Pp. 369. § (3) bekezdés a) pont] és jogi minősítését [Pp. 369. § (3) bekezdés c) pont], valamint a sérelemdíj összeszerúsége körében az elsőfokú bíróság anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését [Pp. 369. § (3) bekezdés d) pont] támadta.

[78] A Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállást az anyagi jogi felülbírálat során akkor érintheti, ha a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősíti. A mérlegelés akkor okszerűtlen, ha az ítéletben rögzített tényállás iratellenes, illetőleg ha az elsőfokú bíróság az adott bizonyítékok alapján nem juthatott volna az általa elfogadott következtetésre, vagyis a tényállás megállapítása során logikai hibát vétett. Abban az esetben azonban, ha a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként, a logika szabályai szerint lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása, a másodfokú bíróság azt akkor sem bírálhatja

felül, ha maga egyébként a bizonyítékok mérlegelése alapján más következtetésre jutott volna. Ez ugyanis a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő felülmérlegelésének tilalmába ütközne. Nem elégséges azonban az okszerűtlen mérlegelésre általánosságban hivatkozni, konkrétan meg kell jelölni, hogy a bíróság milyen bizonyítékból vont le okszerűtlen következtetést, illetve milyen bizonyítási hiányosságok miatt nem tekinthető az ítélet megalapozottnak.

[79] Az alperes az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelését, ezen keresztül a tényállást több ponton vitatta. Ennek körében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének [9] bekezdése tévesen tartalmazza, hogy az alperes kockázatértékelést nem készített, hiszen az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás alapján csatolásra került a gazdálkodó cég nevére, székhelyére vonatkozó 2017. január 5-én kelt kockázatértékelés. Ugyanakkor nem vitatta, hogy a baleset helyszínére ilyen kockázatértékelés nem készült.

Lényeges ugyanakkor rögzíteni azt, hogy a kockázatértékelés elkészítésének célja az adott telephely, a konkrét munkavégzési hely vonatkozásában a kockázatok megfelelő felmérése. Ezt nem pótolhatja egy általános, a gazdasági társaság nevére, székhelyére kiállított kockázatértékelési igazolás. Az elsőfokú bíróság ítélete a jelen perbeli relációban értelmezendő, így a hivatkozott bekezdés a rendelkezésre álló okiratokkal nem ellentétes.

[80] Az alperes fellebbezésében vitatta a darukezelés kapcsán a szakértői nyilatkozat figyelembevételét is. Ennek kapcsán az ítéltábla kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének [121] bekezdése alapján éppen azt fejtette ki, hogy nem volt jelentősége annak, hogy a felperes tudta volna kezelni a darut, azaz a vitatott szakértői véleményt e körben nem vette figyelembe. Szintén ezen okból nincs jelentősége az ítélet [57] bekezdésében foglalt megállapításnak sem, mint ahogy az elsőfokú bíróság ítéletének hivatkozott [121] bekezdése alapján az emelőgép kezelésére vonatkozó kérdéseknek sem volt jelentősége.

[81] A munkavédelmi oktatás nem kellően részletezettsége körében tett alperesi hivatkozások kapcsán a bíróság kiemeli azon körülményt, hogy etekintetben annak van jelentősége, hogy a munkavállaló a biztonságos munkavégzés feltételeinek megfelelően szükséges oktatásban részesült-e, ennek hiányában pedig részére igazolható módon a biztonságos munkavégzés módjának kiválasztásához szükséges tájékoztatás megtörtént-e. A perben rendelkezésre álló adatok és egyébként az alperes által a fellebbezésben idézett tanúvallomások alapján is az okszerűtlen mérlegelés kritériuma az ítéltábla álláspontja szerint nem állapítható meg tekintettel arra, hogy a perben beszerzett nyilatkozatok alapján kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani azt, hogy a felperes az őt terhelő oktatási és utasításadási kötelezettségének a biztonságos munkavégzés feltételei, illetőleg a munkavégzés menetének megválasztása tekintetében teljeskörűen eleget tett.

[82] Mindezek alapján az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak, így a rendelkezésre álló tanúvallomásoknak és az igazságügyi szakértői véleménynek, valamint egyéb peradatoknak egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján az okszerűség követelményén nem sértő módon állapította meg [Pp. 279. § (1) bekezdés], ezért a tényállás megváltoztatásának nem volt helye.

[83] Az alperes fellebbezésében – szabad szöveges indokolása szerint – az anyagi jogi felülbírálaton belül a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálat keretében a másodfokú bíróságtól azt kérte, hogy a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonjon le és a megállapított tényeket másként minősítve állapítsa meg, hogy az alperes kártérítési felelőssége a felperes balesetének bekövetkeztében – mentesülése okán – nem áll fenn.

[84] Az ítéltábla hangsúlyozni kívánja, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében a munkáltató felelősségének megállapítása szempontjából szükséges releváns jogszabályi rendelkezéseket [Mt. 166. § (1)-(2) bekezdés], valamint a bírói gyakorlat szempontjából releváns 1/2018. KMK vélemény megállapításait is felhívva helyesen vizsgálta a perbeli eset vonatkozásában a munkáltató kártérítési felelősségének fennálltát, illetve a munkáltató mentesülésének lehetőségét. A mentesülés tekintetében lényeges, hogy az alperes érvelésével érintett körben nem annak van jelentősége, a felperes tisztában volt-e az alperes fellebbezésében is hivatkozott körülményekkel, hanem annak, hogy a kárt kizárólag az ő elháríthatatlan magatartása okozta-e. Ennek során azt kellett vizsgálni, hogy a felperes magatartása, amely a balesethez vezetett, egyrészt elhárítható lett volna-e a munkáltató részéről, másrészt annak kizárólagos szerepe volt-e a baleset bekövetkeztében. Hangsúlyozandó, hogy a munkáltatót terheli annak kötelezettsége, hogy a munkavédelmi szabályokat a dolgozókkal megismertesse és meggyőződjön arról, hogy azokat a dolgozók valóban megismerték-e és betartják-e, illetve az a kötelezettség is terheli, hogy meghatározza a biztonságos munkavégzés módját. Mindezekhez pedig részletes és érdemi munkavédelmi oktatás, továbbá kellő részletességű és a munkavállaló számára érthető utasítás adása szükséges. Ezek hiányában nem mondható ki, hogy a baleset kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[85] Ebben a körben a fent kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges körben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg. Az ítéltábla szerint a levont jogi következtetései is helytállóak. Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság azt, hogy a munkavállaló számára nyújtott korábbi munkavédelmi oktatás, esetlegesen más munkahelyen megszerzett munkahelyi tapasztalataira történő hivatkozás a munkáltatónál bekövetkezett baleset körében nem bírhatnak jelentőséggel. Ennek során kiemelt jelentősége van annak is, hogy az alperes a konkrét munkavégzési helyre kockázatértékeléssel nem rendelkezett, magyar nyelvű művezetőt vagy tolmácsot a konkrét munkavégzés során a munkavállalók számára nem biztosított és a védőeszközök megfelelő használatát sem ellenőrizte. Mindezek pedig összességében a munkáltató részéről történő olyan mulasztásként értékelhetők, amelyek önmagukban cáfolják a munkavállaló kizárólagos szerepét a baleset bekövetkeztében.

[86] Az alperes téves hivatkozásával szemben nincs jelentősége annak, hogy a felperes az utasítás végrehajtását megtagadhatta volna. Ez ugyanis a munkáltató kártérítés alóli mentesülését lehetővé tevő körülmények körében nem értékelhető, hiszen semmilyen módon nem eredményezi a felperes kizárólagos és elháríthatatlan szerepét a balesetben.

[87] Az alperes hivatkozott továbbá arra is, hogy az elsőfokú bíróság munkaszervezés tekintetében nem értékelte azt, hogy több helyiségben, több műhelycsarnokban folyt a munka, így objektíve lehetetlen megkövetelni azt, hogy minden munkavállaló mellett teljes munkaidőben magyar művezető álljon. Ezen hivatkozás kapcsán

az ítéltábla rámutat, hogy ezen körülményt az elsőfokú bíróság nem is rótta az alperes terhére.

[88] Helytállóan értékelte ugyanakkor az elsőfokú bíróság azt a körülményt is, hogy a konkrét munkafolyamat elvégzése során a felperes a térdeplő pozíció kiválasztásával és a nem megfelelő védőeszköz használatával a baleset bekövetkeztében maga is közrehatott. Közrehatásának mértékét az alperesre terhesebb arányban helyesen állapította meg akkor, amikor 75-25 %-os kármegosztást alkalmazott, hiszen a munkáltató objektív felelőssége és emellett munkavédelmi szabályok megsértésében megnyilvánuló vétkes magatartása áll szemben a munkavállaló vétkes közrehatásával.

[89] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló tények és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján helyes jogi következtetést vont le, eltérő jogkövetkeztetés levonására az ítéltábla nem talált alapot.

[90] A Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján az anyagi jogi felülbírálat során a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet anyagi jogi szempontú felülbírálata keretében teljes egészében felülbíráhatja az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését. Ez a jelen perbeli esetben az alperes fellebbezésére tekintettel a sérelemdíj összegének meghatározását jelentette. Ebben a körben az alperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékének meghatározásánál nem vette kellő súllyal figyelembe a felperes szakmai szabályszegését, korábbi gyakorlatával és tapasztalatával ellentétes magatartását, ezáltal felróhatóságának arányát.

[91] Az Mt. 9. §-a alapján alkalmazandó a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1) bekezdése alapján, akit személyiségi jogában megsértenek sérelemdíjat követelhet az őt ért vagyoni sérelemért. A sérelemdíj funkciója kettős: elsődlegesen a jogsértés vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja, másodsorban magánjogi büntetés, amelynek célja a nemvagyoni sérelem egyszeri reparációja. A törvény a sérelemdíj mértékének megállapításához az eset körülményeinek vizsgálatát írja elő a bíróság számára, amelynek során jelentőséghez jut a sértettért ért hátrány és annak mértéke is. Egyéb mérlegelendő szempontok a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésének rendelkezése alapján különösen a jogsértés súlya, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetre gyakorolt hatása, valamint az ismétlődő jelleg is.

[92] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által a sérelemdíjösszegezésénél értékelt szempontokat nem kifogásolta, azokat az elsőfokú bíróság az ítéltábla álláspontja szerint is helyesen vonta mérlegelési körébe. Az alperes fellebbezésében kizárólag azt kifogásolta, hogy a felperes felróhatóságát az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal.

[93] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt mérlegelési szempontokkal egyetért, azok megismétlését nem tartja szükségesnek. Az elsőfokú bíróság helyesen vonta értékelési körébe a felperesnek a baleset bekövetkeztében történő közrehatását, az ítéltábla megítélése szerint annak mértékét is helyesen értékelte arra figyelemmel, hogy a sérelemdíjat csökkentő tényezők – amelyek közé a felperesi közrehatás is tartozott – mellett több, jelentős súlyú sérelemdíjat növelő tényezőt is megjelölt, amelyek összességéhez viszonyítva a

felperesi közrehatás nem olyan súlyú, amely alacsonyabb sérelemdíjat eredményezhetett volna. Ezért az ítéltábla az alperes fellebbezésében foglaltakkal szemben nem tartja eltúlzottnak az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított 1 500 000 forint összegű sérelemdíjat, amely összeg az alperes részletezett magatartása és a felperes közrehatásának aránya mellett arányos és nem eltúlzott összegű ellentételezést jelent a felperest ért személyiségi jogsértések kompenzálására.

[94] Erre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelemdíj tárgyában hozott rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

[95] Alapos azonban az alperes fellebbezése a kártérítés összegszerűsége tekintetében. A felperes a kártérítés jogcímén előterjesztett járadék jellegű kereseti követelésének megállapítása során abból a tényből indult ki, hogy a felperes a baleset bekövetkezésének időpontjában németországi kiküldetése során 10 euró/óra munkabérre volt jogosulttá. A jövedelemkiesés összegét ennek alapulvételével, a részére folyósított különböző társadalombiztosítási eljárásokkal csökkentett összegben kérte megállapítani, véghatáridő nélkül.

[96] A felperes ebben a körben hivatkozott arra, hogy az alperesnél fennálló munkaviszonya kizárólag a baleset bekövetkezésében előállott egészségkárosodás és egészségügyi alkalmatlanság miatt munkavégzésre képtelen állapot okán került megszüntetésre. Ennek hiányában a felperes megalapozottan számolhatott a külföldön történő munkavégzésre és a németországi kiküldetésben elért 10 euró/óra összegű munkabérre.

[97] Nem osztotta ugyanakkor az ítéltábla az alperes fellebbezésében kifejtett azon álláspontját, miszerint a felperes a baleseti táppénz egy éves időtartamára folyósított 100%-os táppénz következtében jövedelem kiesése nem keletkezett. Ebben a körben nem annak van jelentősége, hogy a magyar társadalombiztosítási szabályok alapján a magyarországi személyi alapbér teljes összegét megkapta-e, hanem annak, hogy a baleset bekövetkezésének hiányában mekkora összegű jövedelemre tett volna szert. Jelen esetben tehát kieső jövedelemként a németországi 10 eurós óradíjat kell figyelembe venni és csökkenteni a máshonnan megtérülő jövedelem összegével.

[98] Helytállóan hivatkozott az alperes az ítéltábla anyagi pervezetése folytán arra a körülményre, hogy az elsőfokú eljárásban következetesen vitatta azt, hogy ezen németországi kiküldetés során elért óradíj a jövedelempótló járadék megállapításának szempontjából határidő nélkül figyelembe vehető lenne.

[99] Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja okán ezen kérdésben anyagi pervezetést nem alkalmazott, amelyet az ítéltábla a másodfokú eljárásban pótol.

[100] A rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg, hogy a felperes az alperessel határozatlan idejű munkaviszonyt kötött, amelyben személyi alapbérként a garantált bérminimum összegéhez igazodó munkabér – a szerződés megkötésének időpontjában 195 000 forint – került megállapításra. A munkáltató kiküldetési utasítása viszont határozott időtartamú volt, amely 2021. június 2-ig tartott. Helytállóan hivatkozott az

alperes az ítéltábla anyagi pervezetése folytán irányadó jogszabályi rendelkezések alapján arra, hogy a külföldi kiküldetés időtartama maximum 24 hónap lehet. Ennek megfelelő időtartamban került a külföldi munkavégzés utasítás is elrendelésre. Ezért a külföldi kiküldetés során elérhető kieső jövedelem csak 2021. június 2. napjáig bizonyított.

[101] A felperes azonban az anyagi pervezetést követően sem támasztotta alá, hogy ezt követően is elérte volna a 10 euró/óra összegű munkabért. Ennek hiányában pedig téves az elsőfokú bíróság azon döntése, hogy a felperes részére megállapítandó járadék összegének meghatározásakor határidő nélkül ezen összeg alapulvételével határozta meg az alperest marasztaló összeget. [Ptk. 6:528. § (5) bekezdés]

[102] Szintén tévesen nem tulajdonított az elsőfokú bíróság annak a körülménynek sem jelentőséget, hogy az alperes életkorából adódóan 2022-ben öregségi nyugdíjasként minősült, amely ellátást a felperes jelenleg is igénybe vesz. Ebben a körben eltérő jogi álláspontja okán, abban a kérdésben sem folytatott le bizonyítást, hogy a felperes nyugdíjasként milyen összegű kára merült volna fel a balesettel összefüggésben. E körben figyelemmel kell lenni arra, hogy a felperes az ítéltábla anyagi pervezetését követően sem bizonyította, hogy a nyugdíjjogosultság elérését követően is bizonyosan tovább dolgozott volna és nyugdíját meghaladó összegű jövedelemre tett volna szert, illetve ezen jövedelme elérte volna a keresete szerint igényelt összeget. Az összecsúszás körében abban sem folytatott le az elsőfokú bíróság bizonyítást, a baleset miatti jövedelemkiesése kihatott-e és ha igen, akkor milyen mértékben a felperes nyugdíjának összegére.

[103] Mindennek pedig azért van jelentősége, mert a felperes jövedelempótló járadéka iránt előterjesztett kereseti kérelmét a fenti körülmények figyelembevételével kell meghatározni.

[104] Az, hogy az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja okán a járadék fenti szempontok szerinti összecsúszásának meghatározása szempontjából a feleket nyilatkoztattételre nem hívta fel, a szükséges körben bizonyítékok előterjesztésére, a bizonyítási indítványok megtételére a feleket nem hívta fel, olyan lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, amely orvoslására – figyelemmel a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátozottságára – a másodfokú eljárásban nincs lehetőség.

[105] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a kártérítésre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, mivel az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem volt lehetséges. Egyidejűleg a Pp 383. § (4) bekezdése alapján közbenső ítélettel megállapította az alperes kártérítési felelősségének fennálltát és annak terjedelmét.

[106] Az elsőfokú bíróságnak az eljárást a perfelvételi szaktól kell lefolytatnia és a kártérítési járadék tárgyában be kell szereznie a felek részletes tényállításait, jogállításait és jogi érveléseit és le kell folytatnia – indokolt esetben az anyagi pervezetést követően – az ennek fényében szükséges bizonyítási eljárást.

[107] Ennek során a felek közötti határozatlan idejű munkaszerződést és a munkáltató határozott idejű kiküldetési utasításait figyelembe véve a 2021. június 2. napjáig terjedő időtartamra vehető csak figyelembe a németországi kiküldetés 10 eurós óradíja, ezt követően azonban az alperesnél fennálló munkaszerződés alapján irányadó, az időközbeni esetleges jogszabályváltozás által emelt garantált bérminimum összegének, illetve a felek e körben a megismételt eljárásban tett – bizonyított – tényállításainak figyelembevételével kell elszámolást végeznie.

[108] Ugyancsak tisztázandó a felperes nyugdíja összegének időközbeni alakulása.

[109] Ezen kérdések tisztázását követően kerül az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy a jövedelempótló járadék összege megalapozottan meghatározásra kerülhessen.

[110] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének részítélettel történő felülbírálatára tekintettel a 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény I.2. pontjának megfelelően ténylegesen elbírált kérdésekkel összefüggő perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség arányában döntött [Pp. 83. § (2) bekezdés], emellett a hatályon kívül helyező rendelkezéssel összefüggő perköltséget csupán megállapította, azok viseléséről a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak kell határoznia [386. § (3) bekezdés].

[111] A pertárgy értéke - az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott Pp. 21. § (1), (3) és (5) bekezdései szerinti helyes számítási metódus alapján - az eredeti keresetlevélben igényelt nettó kártérítés 283 560 forintos összege, a havi 481 160 forint járadék egyévi összegének megfelelő 5 784 312 forint és az 5 000 000 forint sérelemdíj alapján helyesen 11 067 872 forint (283 560 + 5 784 312 + 5 000 000) volt. Ez alapján az elsőfokú eljárás illetéke helyesen 664 072 forint volt [Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. 0 (1) bekezdés, 42. § (1) bekezdés a) pontja].

[112] Mivel az elsőfokú eljárás tekintetében a felek pernyertességének-pervesztességének aránya, illetve ehhez igazodóan a feleket terhelő elsőfokú eljárási illeték és a feleket megillető elsőfokú perköltség a hatályon kívül helyezéssel érintett kártérítési igényre figyelemmel csak a megismételt eljárás eredménye alapján határozható meg, az ítéltábla az elsőfokú eljárási illetékre és perköltségre vonatkozó rendelkezéseket is hatályon kívül helyezte, azok viseléséről és összegéről az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárás eredményként meghozandó határozatban kell a pernyertesség-pervesztesség arányában rendelkeznie.

[113] A fellebbezési pertárgyérték szintén a fenti számítás alapján a kártérítés 283 560 forintos összege, a havi 168 600 forint járadék egyévi összegének megfelelő 2 023 200 forint és az 1 500 000 forint sérelemdíj alapján 3 806 760 forint volt.

[114] Ebből számítva a fellebbezési eljárás illetéke 304 051 forint [Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdés, 46. § (1) bekezdés].

[115] Az ítéltábla a részítélettel elbírált sérelemdíj iránti igénnyel összefüggésben a fellebbezési szakban mutatkozó pernyertesség-pervesztesség arányát alapul véve kötelezte az

eredménytelenül fellebbező alperest a felperes részére másodfokú részperköltség fizetésére. Az ügyvédi munkadíjat tartalmazó összeg arányos meghatározásánál figyelembe vette a felperesi jogi képviselő kifejtett munkáját és áfa fizetési kötelezettségét is [32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) bekezdés, 4/A. §].

[116] Az ítéltábla a közbenső ítélettel hatályon kívül helyezett alperest kártérítésben marasztaló rendelkezéssel összefüggésben a Pp. 386. § (3) bekezdése értelmében csupán meghatározta a részben megalapozottan fellebbező alperes perköltségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján annak viselése, illetve megfizetése kérdésében az elsőfokú bíróság köteles határozni.

[117] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak alapján fellebbezésnek helye nincs.

Szeged, 2024. február 15.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k. Dr. Telegdy Gergely s.k. Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró